

[Per Federspiel.]

benytter denne kanal. Jeg vil derfor spørge, hvilke oplysninger regeringen sidder inde med om muligheden for ved en international aktion at få kanalen åbnet for fri sejlads. Den Forenede Arabiske Republik har pådraget sig et ansvar over for den øvrige verden, da den overtog kanalen, men også her synes altså beklageligvis retsspørgsmålet at være blevet noget helt underordnet; tværtimod har man fra andre landes side ydet kompensation til Den Forenede Arabiske Republik for afsavn af kanalen, et forhold, der jo ikke ligefrem kan ansætte til at få den åbnet igen.

Endelig vil jeg sige, at der er jo noget ejendommeligt i, at ministeren blandt alle de mange ulykkelige konflikter, som han omtalte, alene betegnede forholdene i Sydafrika som noget, der efter regeringens opfattelse frembyder en trussel mod international fred og sikkerhed, og tilføjede, at det er den danske regerings ønske, at sikkerhedsrådet, når fornøden tilslutning er til stede, skal slå dette fast og træffe de foranstaltninger, som pagten foreskriver, hvilket altså vil sige sanktioner, og jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning om dette.

Naturligvis er forskelsbehandlingen af mennesker noget, som vi må se på med afsky, men når ministeren nu ligefrem beklager, at de vestlige landes bånd til det sydlige Afrika styrkes gennem investeringer og indvandring og på anden måde, således at den vestlige verden ligefrem bliver fanget i herrefolkets spil over for det undertrykte Afrika, så forekommer det mig dog, at ministeren lidt har mistet sin sans for proportioner. Forskelsbehandlingen er jo ikke et fænomen, der forekommer alene i Sydafrika. Vi har en række spændingsforhold verden over; jeg skal ikke nævne de enkelte, men inden for Afrika er der jo et utal af spændingsforhold mellem stammer, et utal af tilfælde, hvor et herrefolk undertrykker en mindre udviklet, fysisk ringere udrustet stamme på en måde, der gør den sydafrikanske regerings behandling af de farvede befolkningsgrupper næsten human. Det, der er det afgørende ved bedømmelsen af Sydafrika, er i og for sig ikke apartheidpolitikken, den er ulykkelig i sig selv, men det er den totale tilside-

sættelse af civiliserede retsgrundsætninger i forholdet ikke alene til den afrikanske befolkning, men også til andre befolkningsgrupper og, måske vigtigst, til liberalt tænkende og handlende hvide, der giver udtryk for modstand mod regeringens politik. Og dér vil jeg spørge, om det ikke efterhånden er gået op for regeringen, at sanktioner er omtrent det slettest egnede middel til at fremkalde handling i den retning, man ønsker det, hos de nationer, over for hvem man anvender disse sanktioner. Vi har jo set det i sin tid i Ethiopien, vi har set det i den seneste tid i Rhodesia. Man opnår ingen som helst politisk virkning, man opnår kun at skade materielt dem, som man i virkeligheden tilsigter at hjælpe. Men når man nu vil hævde, at dette forhold, som også er et af utallige tragiske forhold i verden, i særlig grad skulle være en trussel mod freden, så kan der formentlig kun sigtes til, at regeringen betragter risikoen som nærliggende for en kommunistisk opstand i Sydafrika, men det kan meget vanskeligt harmonere med ministerens udtalelse i indledningen til hans redegørelse om, at der hos de to supermagter kan spores et begyndende fællesskab i følelsen af ansvar for opretholdelsen af verdensfreden. I hvert fald vil jeg betragte det som totalt urealistisk at tro, at en verdenskrig skulle kunne udbyde på grundlag af forholdene i Sydafrika, hvor beklagelige de end er.

Om Vietnam skal jeg alene sige, at vi fra vor side fuldt ud kan støtte enhver bestræbelse for at få parterne til forhandlingsbordet. Men når dette ulykkelige spørgsmål har indtaget en så fremtrædende plads i debatten herhjemme, har dette for de mange initiativtagere til konferencer, demonstrationer og lignende vel ikke så meget at gøre med sympati for dem, der lider under krigens rædsler, som med en interesse i at miskreditere vort samarbejde med USA og skabe uvilje mod vor sikkerhedspolitik, som den har fundet udtryk i Atlantpagten. Der er en vis inkonsekvens i, at regeringen på dette punkt ikke nævner det, som er det afgørende for forholdene i Vietnam, det samme som i Europa, nemlig bevarelsen af den internationale balance.

Jeg skal som sagt ikke bebrejde ministeren, at der måske på visse områder af hans tale kom nogle periferiske spørgsmål frem